

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 listopada 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Adam Redzik (przewodniczący)

SSN Tomasz Demendecki (sprawozdawca)

SSN Elżbieta Karska

w sprawie z odwołania S. S.

od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa Nr [...] z dnia 20 stycznia 2023 r.

w przedmiocie przedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na jedno z pięciu stanowisk sędziego Sądu Najwyższego w Izbie Karnej, ogłoszonym

w Monitorze Polskim z 2022 r. poz. 1048,

z udziałem A. D.

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 15 listopada 2023 r.,

**uchyla zaskarżoną uchwałę w zakresie pkt. 2 w stosunku do
A.S. i w tym zakresie przekazuje sprawę Krajowej Radzie
Sądownictwa do ponownego rozpatrzenia.**

UZASADNIENIE

Krajowa Rada Sądownictwa (dalej także: „KRS” lub „Rada”) uchwałą nr [...] z 20 stycznia 2023 r. (dalej także: „Uchwała”), działając na podstawie art. 3 ust. 1 pkt

2 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (tekst jedn. Dz.U. 2021, poz. 269, dalej: „u.KRS”) postanowiła, że:

1. przedstawia Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosek o powołanie A.D. do pełnienia urzędu na jedno z pięciu stanowisk sędziego Sądu Najwyższego w Izbie Karnej;
2. nie przedstawia Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosku o powołanie T. B., Ł. K., M. R., S. S. i B. S. do pełnienia urzędu na pięć stanowisk sędziego Sądu Najwyższego w Izbie Karnej.

W celu przygotowania sprawy do rozpatrzenia na posiedzeniu Rady, Przewodniczący Rady wyznaczył zespół, zawiadomił Ministra Sprawiedliwości o jego powołaniu oraz o sprawach indywidualnych przekazanych zespołowi w celu przygotowania ich do rozpatrzenia na posiedzeniu Rady.

Zespół członków Rady odbył posiedzenie 16 stycznia 2023 r. w celu przygotowania stanowiska w przedmiocie rozpatrzenia i oceny na posiedzeniu Rady kandydatów na pięć wolnych stanowisk sędziego Sądu Najwyższego w Izbie Karnej, objętych niniejszym konkursem. W posiedzeniu zespołu nie uczestniczył przedstawiciel Krajowej Rady Prokuratorów przy Prokuratorze Generalnym, zawiadomiony o terminie posiedzenia w związku z kandydowaniem osoby wykonującej zawód prokuratora. Członkowie zespołu zapoznali się ze zgromadzonymi w sprawie materiałami, przeanalizowali je, omówili szczegółowo wszystkie kandydatury. Następnie odbyli naradę i uznali, że materiały są wystarczające do zajęcia stanowiska w sprawie.

Podczas głosowania członkowie zespołu: na: T.B. nie oddali głosów „za”, przy 2 głosach „przeciw” i 3 głosach „wstrzymujących się”, A. D. oddali 2 głosy „za”, przy braku głosów „przeciw” i 3 głosach „wstrzymujących się”, Ł. K. oddali 3 głosy „za”, przy braku głosów „przeciw” i 2 głosach „wstrzymujących się”, M. R. nie oddali głosów „za” ani „przeciw”, przy 5 głosach „wstrzymujących się”, S. S. oddali 3 głosy „za”, przy braku głosów „przeciw” i 2 głosach „wstrzymujących się” a na B. S. nie oddali głosów „za”, przy 3 głosach „przeciw” i 2 głosach „wstrzymujących się”.

Zespół kierował się dyspozycją art. 35 ustawy o KRS, zgodnie z którym, jeżeli na stanowisko sędziowskie zgłosił się więcej niż jeden kandydat, zespół opracowuje listę rekomendowanych kandydatów, przy ustalaniu kolejności

na liście kierując się przede wszystkim oceną ich kwalifikacji, a ponadto uwzględniając doświadczenie zawodowe, w tym doświadczenie w stosowaniu przepisów prawa, dorobek naukowy, opinie przełożonych, rekomendacje, publikacje i inne dokumenty dołączone do karty zgłoszenia.

W wyniku tego głosowania zespół przyjął bezwzględną większością głosów stanowisko o rekomendowaniu Krajowej Radzie Sądownictwa dwóch kandydatów na pięć wolnych stanowisk sędziego Sądu Najwyższego w Izbie Karnej: Ł. K. oraz S.S..

W uzasadnieniu stanowiska zespół wskazał, że rekomendowani kandydaci spełniają przesłanki powołania na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego w Izbie Karnej: Ł. K. wyróżnia się wysokim poziomem wiedzy prawniczej i legitymuje się odpowiednim stażem zawodowym, a S. S. wyróżnia się wysokim poziomem wiedzy prawniczej, posiada najdłuższy staż zawodowy spośród kandydatów i legitymuje się doświadczeniem w pełnieniu obowiązków sędziego Sądu Najwyższego, zdobytym podczas orzekania w tym Sądzie w ramach delegacji.

W dniach 18 i 19 stycznia 2023 r. przed Krajową Radą Sądownictwa odbyło się publiczne wysłuchanie kandydatów. W dniu 18 stycznia 2023 r. stawili się: A. D., M. R. i B. S., a w dniu 19 stycznia 2023 r. – S. S..

Na wysłuchaniu przed Radą nie stawili się natomiast T. B. i Ł. K.. T. B. uzasadnił swoją nieobecność obowiązkami zawodowymi i wnioskował o wysłuchanie w innym terminie. Nie wnioskował o wysłuchanie w trybie wideokonferencji. Rada uzyskała informację od Prezesa Sądu Rejonowego w S., że w dniach 18 i 19 stycznia 2023 r. Pan sędzia nie miał wyznaczonej sesji, w związku z czym odstąpiła od jego wysłuchania (uchwała Krajowej Rady Sądownictwa Nr [...] z 18 stycznia 2023 r.). Z kolei Ł. K. nie złożył wniosku o odroczenie wysłuchania ani o wysłuchanie w innym terminie czy też o wysłuchanie w trybie wideokonferencji. Kandydat nie przedstawił też zaświadczenia lekarskiego uzasadniającego niemożność stawienia się przed Radą. W związku z tym Rada odstąpiła od jego wysłuchania (uchwała Krajowej Rady Sądownictwa Nr [...] z 18 stycznia 2023 r.).

Rada ustaliła, że kandydaci spełniają wymagania ustawowe określone w art. 30 u.SN i dokonała ich oceny, kierując się kryteriami wymienionymi w art. 35 ust. 2 u.KRS, w tym doświadczeniem zawodowym, dorobkiem naukowym,

opiniami, rekomendacjami, publikacjami.

Po wszechstronnym rozważeniu całokształtu okoliczności sprawy Krajowa Rada Sądownictwa — nie podzielając stanowiska zespołu — uznała, że w niniejszej procedurze konkursowej Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej zostanie przedstawiony wniosek o powołanie Pani A. D. do pełnienia urzędu na jedno z pięciu wolnych stanowisk sędziego Sądu Najwyższego w Izbie Karnej.

W ocenie Rady T. B., Ł. K., M. R., S. S. i B. S. - w przeciwieństwie do A. D. - nie spełniają wszystkich kryteriów wyboru uprawniających do ubiegania się o urząd sędziego Sądu Najwyższego w stopniu uzasadniającym przedstawienie ich w niniejszej procedurze konkursowej do powołania Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej.

W głosowaniu na posiedzeniu Krajowej Rady Sądownictwa dnia 20 stycznia 2023 r. oddano na:

- T. B. 2 głosy „za” oraz 13 głosów „przeciw”, przy 7 głosach „wstrzymujących się” (oddano ogółem 22 głosy), zatem jego kandydatura nie uzyskała wymaganej bezwzględnej większości głosów,

- A. D. 12 głosów „za”, przy braku głosów „przeciw” i 10 głosach „wstrzymujących się” (oddano ogółem 22 głosy), zatem jej kandydatura uzyskała wymaganą bezwzględną większość głosów,

- Ł. K. 3 głosy „za” oraz 4 głosy „przeciw”, przy 15 głosach „wstrzymujących się” (oddano ogółem 22 głosy), zatem jego kandydatura nie uzyskała wymaganej bezwzględnej większości głosów,

- M. R. 8 głosów „za” oraz 4 głosy „przeciw”, przy 10 głosach „wstrzymujących się” (oddano ogółem 22 głosy), zatem jego kandydatura nie uzyskała wymaganej bezwzględnej większości głosów,

- S. S. 11 głosów „za” oraz 2 głosy „przeciw”, przy 9 głosach „wstrzymujących się” (oddano ogółem 22 głosy), zatem jego kandydatura nie uzyskała wymaganej bezwzględnej większości głosów,

- B. S. 2 głosy „za” oraz 14 głosów „przeciw”, przy 5 głosach „wstrzymujących się” (oddano ogółem 21 głosów), zatem jego kandydatura nie uzyskała wymaganej bezwzględnej większości głosów.

W związku z tym, że w niniejszym postępowaniu nominacyjnym

przewidziano pięć wolnych stanowisk sędziego Sądu Najwyższego, a tylko jedna kandydatka uzyskała bezwzględną większość głosów, na podstawie § 12 ust. 3 pkt 1 w zw. z § 12 ust. 4 Regulaminu Krajowej Rady Sądownictwa, stanowiącego załącznik do uchwały nr 158/2019 z dnia 24 stycznia 2019 r. w sprawie Regulaminu Krajowej Rady Sądownictwa (M.P. poz. 192 ze zm.) przeprowadzono ponowne głosowanie.

W ponownym głosowaniu oddano na:

- T.B. 2 głosy „za” oraz 15 głosów „przeciw”, przy 5 głosach „wstrzymujących się” (oddano ogółem 22 głosy), zatem jego kandydatura nie uzyskała wymaganej bezwzględnej większości głosów,

- Ł. K. 4 głosy „za” oraz 5 głosów „przeciw”, przy 13 głosach „wstrzymujących się” (oddano ogółem 22 głosy), zatem jego kandydatura nie uzyskała wymaganej bezwzględnej większości głosów,

- M. R. 8 głosów „za” oraz 7 głosów „przeciw”, przy 7 głosach „wstrzymujących się” (oddano ogółem 22 głosy), zatem jego kandydatura nie uzyskała wymaganej bezwzględnej większości głosów,

- S. S. 11 głosów „za” oraz 5 głosów „przeciw”, przy 6 głosach „wstrzymujących się” (oddano ogółem 22 głosy), zatem jego kandydatura nie uzyskała wymaganej bezwzględnej większości głosów,

- B. S. 2 głosy „za” oraz 16 głosów „przeciw”, przy 3 głosach „wstrzymujących się” (oddano ogółem 21 głosów), zatem jego kandydatura nie uzyskała wymaganej bezwzględnej większości głosów.

Tym samym Krajowa Rada Sądownictwa podjęła Uchwałę, jak na wstępie.

Pismem z 24 lutego 2023 r., S. S. zaskarżył powyższą Uchwałę w części, w odniesieniu do punktu 2 w zakresie, w jakim Krajowa Rada Sądownictwa postanowiła nie przedstawić Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosku o powołanie S. S. do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Najwyższego w Izbie Karnej.

Odwołujący się zarzucił zaskarżonej uchwale naruszenie:

1) naruszenie przepisów postępowania mające istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia (art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c. w zw. z art. 398⁴ § 1 k.p.c. w zw. z art. 44 ust. 3 u.KRS), a mianowicie:

- art. 33 ust. 1 u.KRS w zw. z art. 31 ust. 1 u.KRS, poprzez dokonanie

oceny kandydatury skarżącego bez dochowania obowiązku wszechstronnego rozważenia okoliczności sprawy, z przekroczeniem granic oceny swobodnej, w sposób dowolny oraz częściowo sprzeczny ze zgromadzonym materiałem i z wyjaśnieniami złożonymi przez uczestnika postępowania podczas wysłuchania przed Radą, z pominięciem rzetelnej oceny kwalifikacji skarżącego na tle innego rekomendowanego kandydata;

- art. 33 ust. 1 u.KRS w zw. z art. 35 ust. 1 i 2 u.KRS polegające na dokonaniu oceny kandydatury odwołującego się bez wnikliwego rozważenia stanowiska zespołu członków KRS oraz rekomendacji zespołu dotyczącej wskazania S. S. jako kandydata spełniającego przesłanki powołania na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego w Izbie Karnej, wyróżniającego się: wysokim poziomem wiedzy prawniczej, znaczącym dorobkiem orzecznictwem, wieloletnim i zróżnicowanym doświadczeniem zawodowym, najdłuższym stażem zawodowym i to w sądach powszechnych wszystkich szczebli, a nadto legitymującego się doświadczeniem w pełnieniu obowiązków sędziego Sądu Najwyższego, co zespół akcentował na posiedzeniach KRS w dniach 17 stycznia 2023 r. oraz 20 stycznia 2023 r., a nadto brak merytorycznego uzasadnienia przesłanek odmiennej decyzji Rady, które to uchybienia skutkowały podjęciem zaskarżonej uchwały o nieprzedstawieniu Prezydentowi RP wniosku o powołanie S. S. do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Najwyższego w Izbie Karnej.

2) obrazę prawa materialnego (art. 3983 § 1 pkt 2 k.p.c. w zw. z art. 3984 § 1 k.p.c. w zw. z art. 44 ust. 3 u.KRS):

- art. 2, art. 32 ust. 1 i 2 oraz art. 60 Konstytucji RP poprzez błędną wykładnię tych przepisów, tj. brak dokonania oceny skarżącego na podstawie przejrzystych kryteriów awansu, które odpowiadałyby zasadom równego traktowania i dostępu do służby publicznej.

W oparciu o powyższe zarzuty Odwołujący się, na podstawie art. 44 ust. 3 u.KRS w zw. z art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c. wniósł o uchylenie powyższej uchwały w zaskarżonej części i przekazanie sprawy w tym zakresie Krajowej Radzie Sądownictwa do ponownego rozpoznania.

Przedstawiając kandydaturę Skarżącego, Rada wskazała, że S. S. urodził się w [...] r. w M.. W 1985 r. ukończył wyższe studia prawnicze na Uniwersytecie [...] z

oceną bardzo dobrą, uzyskując tytuł magistra. Po odbyciu etatowej aplikacji sądowej w okręgu Sądu Wojewódzkiego w E., w 1988 r. złożył egzamin sędziowski z łącznym wynikiem dobrym. Z dniem 15 października 1988 r. podjął obowiązki jako asesor sądowy w Sądzie Rejonowym w E. (pion karny oraz rodzinny i nieletnich). Z dniem 1 sierpnia 1990 r. został powołany na stanowisko sędziego Sądu Rejonowego w E. (orzekał w pionie karnym). Od 1 listopada 1996 r. do 30 kwietnia 1997 r. pełnił obowiązki przewodniczącego wydziału karnego, a od 1 maja 1997 r. do 30 sierpnia 2000 r. sprawował funkcję przewodniczącego tego wydziału. Postanowieniem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 15 marca 2002 r. został powołany do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Okręgowego w E.. Orzekał w II Wydziale Karnym. W latach 2004-2005 był delegowany do wykonywania obowiązków sędziego sądu apelacyjnego w Sądzie Apelacyjnym w [...] na pojedyncze sesje. Decyzją Ministra Sprawiedliwości z dnia 1 listopada 2005 r. został przeniesiony na stanowisko sędziego Sądu Okręgowego w [...]. W latach 2005-2007 kilkakrotnie orzekał w Sądzie Apelacyjnym w [...], w ramach udzielanych delegacji. Postanowieniem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia [...] r. został powołany do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Apelacyjnego w [...]. Do chwili obecnej orzeka w II Wydziale Karnym. W okresach: od 1 kwietnia do 30 czerwca i od 1 września do 30 listopada 2015 r., a także od 1 kwietnia do 30 czerwca 2016 r. orzekał w ramach udzielonych delegacji w Sądzie Najwyższym. Kandydat realizuje obowiązek podnoszenia kwalifikacji, uczestnicząc w szkoleniach zawodowych. W 2006 r. ukończył studia podyplomowe z zakresu prawa europejskiego dla sędziów na Uniwersytecie [...]. Był członkiem komisji egzaminacyjnej do przeprowadzenia egzaminu radcowskiego (2010 r., 2012 r.). Pełnił funkcję sędziego konsultanta dla asesorów sądowych. Brał udział w wizycie studyjnej w Europejskim Trybunale Praw Człowieka i w Radzie Europy w Strasburgu (2017 r.). Trzykrotnie został laureatem ogólnopolskiego konkursu „Europejski Sędzia Honorowy”. Pozytywną opinię o pracy kandydata sporządził Prezes Sądu Apelacyjnego w [...]. Kandydat w sposób profesjonalny zaprezentował swoje kwalifikacje i predyspozycje osobowościowe podczas wysłuchania przed Krajową Radą Sądownictwa.

Krajowa Rada Sądownictwa w przedmiotowej sprawie nie złożyła odpowiedzi.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 44 ust. 1 zd. 1 u.KRS uczestnik postępowania może odwołać się do Sądu Najwyższego z powodu sprzeczności uchwały Rady z prawem, o ile przepisy odrębne nie stanowią inaczej. Mając na uwadze fakt, że do kompetencji Rady należy rozpatrywanie i ocena kandydatów do pełnienia urzędu na stanowiskach sędziów Sądu Najwyższego oraz stanowiskach sędziowskich w sądach powszechnych, sądach administracyjnych i sądach wojskowych oraz na stanowiskach asesorów sądowych w sądach administracyjnych (art. 3 ust. 1 pkt 1 u.KRS), uczestnik postępowania jest uprawniony do zaskarżenia uchwały dotyczącej przedstawienia lub odmowy przedstawienia Prezydentowi RP wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego, jeśli pozostaje ona w sprzeczności z prawem.

2. W świetle art. 33 ust. 1 u.KRS w sprawach indywidualnych Rada podejmuje uchwały po wszechstronnym rozważeniu sprawy, na podstawie udostępnionej dokumentacji oraz wyjaśnień uczestników postępowania lub innych osób, jeżeli zostały złożone. Jeżeli na stanowisko sędziowskie zgłosił się więcej niż jeden kandydat, kandydatura w pierwszej kolejności rozpatrywana jest przez zespół Rady, który zgodnie z art. 35 ust. 2 u.KRS, ustalając kolejność kandydatów na liście, kieruje się przede wszystkim oceną kwalifikacji kandydatów, a ponadto uwzględnia doświadczenie zawodowe, w tym doświadczenie w stosowaniu przepisów prawa, dorobek naukowy, opinie przełożonych, rekomendacje, publikacje i inne dokumenty dołączone do karty zgłoszenia, a także opinię kolegium właściwego sądu oraz ocenę właściwego zgromadzenia ogólnego sędziów. Następnie, zgodnie z art. 37 ust. 1 u.KRS, Rada rozpatruje i ocenia na posiedzeniu wszystkie zgłoszone kandydatury łącznie, po czym podejmuje uchwałę obejmującą rozstrzygnięcia w przedmiocie przedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu sędziego w stosunku do wszystkich kandydatów.

3. Zgodnie z art. 44 ust. 3 u.KRS do postępowania przed Sądem Najwyższym w sprawach z odwołań od uchwał Rady stosuje się przepisy ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego o skardze kasacyjnej,

z wyłączeniem przepisu art. 87¹, ustanawiającego przymus adwokacko-radcowski w postępowaniu przed tym Sądem. Stosowanie przepisów Kodeksu postępowania cywilnego o skardze kasacyjnej, wyznacza granice rozpoznania przez Sąd Najwyższy sprawy zainicjowanej odwołaniem uczestnika postępowania. Zgodnie z art. 398¹³ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy rozpoznaje skargę kasacyjną w granicach zaskarżenia oraz w granicach podstaw, biorąc z urzędu pod rozwagę nieważność postępowania (wyrok Sądu Najwyższego z 7 marca 2019 r., I NO 1/19).

4. W świetle art. 44 ust. 1 u.KRS w sprawach z odwołań od uchwał Rady dotyczących obsady stanowisk sędziowskich kognicja Sądu Najwyższego obejmuje wyłącznie badanie czy uchwała nie pozostaje w sprzeczności z prawem. W szczególności Sąd Najwyższy bada, czy Rada przestrzegała w danym postępowaniu jednolitych kryteriów oceny kandydata i procedur postępowania związanych z oceną kandydatury. *A contrario* oznacza to, że Sąd Najwyższy nie ma kompetencji do merytorycznego rozpatrywania kandydata na sędziego, ani jego kontrkandydatów. *A fortiori* Sąd Najwyższy nie może decydować o obsadzie stanowiska sędziowskiego (wyrok Sądu Najwyższego z 15 października 2014 r., III KRS 49/14).

5. Zgodnie z uchwałą składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 15 maja 2014 r., III CZP 88/13, mającą moc zasady prawnej, pokrzywdzenie orzeczeniem (*gravamen*) jest przesłanką dopuszczalności środka zaskarżenia, chyba że interes publiczny wymaga merytorycznego rozpoznania środka.

6. Mając na względzie uwagi poczynione w punkcie 4 uzasadnienia, w szczególności tezę, że Sąd Najwyższy nie ma kompetencji do merytorycznego rozpatrywania kandydata na sędziego, a tym bardziej jego kontrkandydatów, podkreślić należy, że „kontrola Sądu Najwyższego obejmuje ocenę, czy Rada przestrzegała w danym postępowaniu jednolitych kryteriów oceny kandydata i procedur postępowania związanych z oceną kandydatury. Zatem Sąd Najwyższy, badając zasadność odwołania, władny jest ocenić, czy w postępowaniu przed Radą nie doszło do naruszenia praw i wolności obywatelskich, w tym prawa do równego (na jednakowych zasadach) dostępu do służby publicznej gwarantowanego przez art. 60 Konstytucji RP. W postępowaniu odwoławczym ocena zgodności z prawem podjętej przez Radę uchwały obejmuje więc również ocenę poprawności

zastosowania przyjętych przez Radę kryteriów, w szczególności w warstwie metodologicznej. W dotychczasowym orzecznictwie słusznie przy tym podkreślano konieczność zastosowania przejrzystych, jednolitych i sprawiedliwych kryteriów selekcyjnych w odniesieniu do wszystkich uczestników procedury nominacyjnej (wyrok Sądu Najwyższego z 13 lipca 2017 r., III KRS 17/17). Poprawne i konsekwentne zastosowanie przyjętych kryteriów nie tylko bowiem przekłada się na rekomendację kandydatów faktycznie spełniających określone warunki lub spełniających je w stopniu wyższym aniżeli pozostali kandydaci, ale także stanowi warunek *sine qua non* przeprowadzenia pierwszej części postępowania nominacyjnego w sposób odpowiadający standardowi konstytucyjnemu wynikającemu z art. 60 Konstytucji RP” (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 10 listopada 2020 r., I NO 123/20).

Jak jednoznacznie wynika z treści Uchwały, pomimo spełnienia kryteriów formalnych, uzyskania rekomendacji zespołu członków Krajowej Rady Sądownictwa, posiadania bardzo wysokich kwalifikacji, wieloletniego i zróżnicowanego doświadczenia zawodowego, w tym w orzekaniu w ramach delegacji w Sądzie Najwyższym, kandydatura S. S. nie została rekomendowana, bowiem, w ocenie KRS, kandydat nie prowadzi żadnej działalności naukowej, nie występuje na konferencjach naukowych, nie posiada istotnego doświadczenia dydaktycznego, a poza uczestnictwem w szkoleniach zawodowych nie podejmuje znaczących działań w zakresie doskonalenia zawodowego (w 2006 r. ukończył studia podyplomowe z zakresu prawa europejskiego dla sędziów). Zdaniem Rady *in gremio* tym samym nie wyróżnia się na tyle wysokim poziomem wiedzy z zakresu prawa i postępowania karnego, aby przedstawić go do powołania na urząd sędziego Sądu Najwyższego w niniejszym postępowaniu nominacyjnym.

Zauważyć należy, że dokonując oceny kandydatów Rada, kierowała się kryteriami wymienionymi w art. 35 ust. 2 u.KRS, w tym doświadczeniem zawodowym, dorobkiem naukowym, opiniami, rekomendacjami, publikacjami.

Jak wielokrotnie wskazywał Sąd Najwyższy, oceniając kandydatów w postępowaniu konkursowym, Rada powinna wziąć pod uwagę dwie grupy kryteriów podlegających weryfikacji: 1) kryteria konstytutywne, 2) kryteria konsekwtywne. Kryteria konstytutywne, to podstawowe kryteria danego konkursu,

które wynikają bezpośrednio z ustawy lub są istotowo związane ze stanowiskiem, którego dotyczy postępowanie konkursowe i które zostały wyraźnie przez Radę wskazane i opisane powyżej. Kryteria konsekwentne scharakteryzować zaś można jako „cechy konkurencji”. Kryteria te, przy spełnieniu przez kilku kandydatów kryteriów konstytucyjnych, stanowią rację do ich różnicowania. Innymi słowy kryteria konsekwentne stanowią kryterium oceny w ramach danego kryterium konstytucyjnego (jest to swoista ocena drugiego stopnia). Kryteria konsekwentne odgrywają szczególne znaczenie w sytuacji, gdy o określoną liczbę miejsc ubiega się większa liczba kandydatów, wśród których liczba kandydatów spełniających kryteria konstytucyjne pozostaje również większa aniżeli liczba stanowisk do obsadzenia. W tej sytuacji ocenie podlega nie to, czy dane kryterium konstytucyjne zostało spełnione, lecz również swoista „doskonałość” spełnienia tego kryterium. Kryteria konsekwentne służą więc ustaleniu kolejności na liście rekomendowanych kandydatów, z których każdy spełnia wszystkie kryteria konstytucyjne (zob. wyroki Sądu Najwyższego z: 15 grudnia 2021 r., I NKRS 74/21; 10 listopada 2020 r., I NO 123/20; 18 lipca 2019 r., I NO 44/19; 12 czerwca 2019 r., I NO 38/19; 27 marca 2019 r., I NO 5/19; 27 marca 2019 r., I NO 9/19).

Zważywszy na treść uzasadnienia Uchwały w pierwszej kolejności wskazać należy, że niejasne jest, jakiego rodzaju kryterium stanowi wyróżnianie się wysokim poziomem wiedzy prawniczej z zakresu prawa karnego i postępowania karnego.

Prima facie, z uwagi na znaczenie, jakie Rada nadała wypełnianiu wskazanego kryterium, przyjąć należałoby, że jest to kryterium konstytucyjne. Takiemu jednak jego zakwalifikowaniu, stoi na przeszkodzie treść ustawy, bowiem ustawa nie określa jako kryterium oceny posiadania specjalizacji obejmującej holistycznie całą gałąź prawa cywilnego, ani też legitymowania się doświadczeniem orzecznictwem na stanowisku sędziego. Przepis art. 35 ust. 2 pkt 2 u.KRS wskazuje na takie kryteria oceny jak „doświadczenie zawodowe, w tym doświadczenie w stosowaniu przepisów prawa, dorobek naukowy, opinie przełożonych, rekomendacje, publikacje i inne dokumenty dołączone do karty zgłoszenia”. Zgodnie z ustawą relewantne może być zatem, dla wybranego przez Radę kryterium doświadczenie zawodowe. Przy czym dodać trzeba, że ustawa

z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (t.j. Dz.U. 2023, poz. 1093 ze zm., dalej: u.SN lub ustawa o Sądzie Najwyższym) wśród wymogów stawianych osobom na stanowisku sędziego Sądu Najwyższego, w art. 30 § pkt 6 wskazuje na wyróżnianie się wysokim poziomem wiedzy prawniczej, jednak – co oczywiste – nie zawęża tego wymogu do żadnej z prawniczych specjalizacji.

Z treści Uchwały nie wynika, aby Rada dokonała szczegółowej oceny doświadczenia zawodowego Odwołującego się. Wskazanie przez Radę, iż S.S. „wykazuje się bardzo wysokimi kwalifikacjami, posiadając wieloletnie i zróżnicowane doświadczenie zawodowe, w tym w orzekaniu w ramach delegacji w Sądzie Najwyższym” nie przekłada się, bowiem samo w sobie na realizację przez Radę obowiązku oceny Skarżącego w świetle przyjętych kryteriów, czyli doświadczenia zawodowego. Z zawartego w uchwale przedstawienia Kandydata wynika, że ścieżka zawodowa Kandydata obejmowała pracę na stanowisku: asesora sądowego w Sądzie Rejonowym w E. (pion karny oraz rodzinny i nieletnich), sędziego Sądu Rejonowego w E. (pion karny), sędziego Sądu Okręgowego w E. (II Wydział Karny), sędziego Sądu Okręgowego w S., sędziego Sądu Apelacyjnego w [...]. (wcześniej delegowanego do tego sądu jak również do Sądu Apelacyjnego w [...]). Skarżący obecnie orzeka w II Wydziale Karnym Sądu Apelacyjnego w [...], orzekał również w ramach udzielonych delegacji w Sądzie Najwyższym. Skarżący zdobył także doświadczenie na stanowisku przewodniczącego Wydziału Karnego w Sądzie Rejonowym w E.. Ponadto uczestniczył w szkoleniach zawodowych, ukończył studia podyplomowe z zakresu prawa europejskiego w 2006 r., był członkiem komisji egzaminacyjnej do przeprowadzenia egzaminu radcowskiego (2010 r., 2012 r.), pełnił funkcję sędziego konsultanta dla asesorów sądowych oraz trzykrotnie został laureatem ogólnopolskiego konkursu „Europejski Sędzia Honorowy”. Wobec powyższego, Rada co prawda w zaskarżonej uchwale wskazała na przebieg ścieżki zawodowej Skarżącego, jednak uzasadnienie Uchwały wskazuje, że Rada nie w pełni odniosła się do doświadczenia zawodowego Skarżącego, a ponadto nie określiła w jaki sposób dokonała jego oceny dochodząc do wniosku, że Skarżący „nie wyróżnia się na tyle wysokim poziomem wiedzy z zakresu prawa i postępowania karnego, aby przedstawić go do powołania na urząd sędziego Sądu Najwyższego w niniejszym postępowaniu nominacyjnym”. Przy czym

dodać trzeba, że nadanie przez Radę temu kryterium oceny, zasadniczego w ramach konkursu znaczenia, wymagało stosownego uzasadnienia, czego Rada nie dokonała.

Niezależnie od powyższego, z części sformułowań zaskarżonej Uchwały wynika, że wyróżnianie się wysokim poziomem wiedzy z zakresu prawa karnego i postępowania karnego, uznane mogło zostać przez Radę za kryterium konsekwentne, pozwalające na różnicowanie kandydatów w ramach wskazanego wyżej kryterium konstytucyjnego doświadczenia zawodowego. Na stronie 12 Uchwały Rada wskazała bowiem, że przy podejmowaniu decyzji „kierowała się poziomem wiedzy prawnej, kwalifikacjami merytorycznymi oraz doświadczeniem zawodowym kandydatów”, zaś na stronach 13-14 skonstruowała, że Skarżący „niewątpliwie wykazuje się bardzo wysokimi kwalifikacjami, posiadając wieloletnie i zróżnicowane doświadczenie zawodowe, w tym w orzekaniu w ramach delegacji w Sądzie Najwyższym - co predysponuje go do ubiegania się o stanowisko sędziego Sądu Najwyższego - jednak nie prowadzi żadnej działalności naukowej, nie występuje na konferencjach naukowych, nie posiada istotnego doświadczenia dydaktycznego, a poza uczestnictwem w szkoleniach zawodowych nie podejmuje znaczących działań w zakresie doskonalenia zawodowego (w 2006 r. ukończył studia podyplomowe z zakresu prawa europejskiego dla sędziów). Zdaniem Rady *in gremio* tym samym nie wyróżnia się na tyle wysokim poziomem wiedzy z zakresu prawa i postępowania karnego, aby przedstawić go do powołania na urząd sędziego Sądu Najwyższego w niniejszym postępowaniu nominacyjnym”.

Zgodnie z powyższym należałoby przyjąć, że wyróżnianie się wysokim poziomem wiedzy z zakresu prawa karnego i postępowania karnego stanowiło kryterium konsekwentne, na podstawie którego Rada dokonała oceny doświadczenia zawodowego kandydatów. Wskazać, jednak należy, że nie stanowi ono jedyne miernika doświadczenia zawodowego, a Rada bez żadnego wyjaśnienia, nadała mu decydujące znaczenie. Ponadto Rada nie wyjaśniła, dlaczego badając wskazane wyżej kryterium konsekwentne w ramach kryterium konstytucyjnego doświadczenia zawodowego, uznała, że brak działalności naukowej, udziału w konferencjach oraz doświadczenia dydaktycznego Skarżącego przesądza o tym, że nie wyróżnia się on na tyle wysokim poziomem

wiedzy z zakresu prawa i postępowania karnego, aby przedstawić go do powołania na urząd sędziego Sądu Najwyższego. Przy czym dodać jeszcze trzeba, że Rada sama uznała, że Skarżący „wykazuje się bardzo wysokimi kwalifikacjami, posiadając wieloletnie i zróżnicowane doświadczenie zawodowe, w tym w orzekaniu w ramach delegacji w Sądzie Najwyższym”. Na marginesie dodać można, że zarówno w pierwszym jak i w drugim głosowaniu przeprowadzonym przez Radę, zabrakło jedynie 1 głosu „za”, aby kandydatura Skarżącego uzyskała wymaganą bezwzględną większość głosów. W tym miejscu należy jeszcze podkreślić, że Sąd Najwyższy w wyroku z 2 lutego 2022 r., sygn. akt I NKRS 132/21 wskazał, że sam fakt prowadzenia zajęć dydaktycznych, podnoszenia kwalifikacji zawodowych, ukończenia studiów podyplomowych, czy publikowania artykułów prawniczych nie oznacza *ipso facto* wyróżniania się wysokim poziomem wiedzy prawniczej.

Zważyć jeszcze trzeba, że w wyroku z 21 czerwca 2022 r., I NKRS 26/22, Sąd Najwyższy jednoznacznie wskazał, że: „należy zaznaczyć, że w niniejszym konkursie na stanowiska sędziów Sądu Najwyższego w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych brały udział osoby, których ścieżki kariery prawniczej niejednokrotnie różniły się od siebie – część z nich pełniła uprzednio urząd sędziego w sądach powszechnych, inni – wykonywali zawód adwokata albo radcy prawnego, natomiast pozostali – powoływali się na posiadany stopień lub tytuł naukowy. W sytuacji takiej oczywistym jest, że kryteria stosowane wobec każdej z wymienionych kategorii osób musiały się różnić. Niemożliwe byłoby bowiem znalezienie uniwersalnych kryteriów wyboru, dających się w równym stopniu zastosować wobec wszystkich kandydatów. Nie zmienia to jednak założenia, że KRS była zobowiązana do wskazania dokładnie przesłanek, jakie brała pod uwagę w przypadku rekomendowanych kandydatów – przy uwzględnieniu różnych dróg dojścia do stanowiska sędziowskiego, i to w sposób, który pozwoliłby na obiektywne ustalenie, czy zastosowane kryteria były transparentne. Oczywistym jest, że Rada bierze pod uwagę całokształt okoliczności, jednakże dla wykazania, iż wybór kandydatów był w rzeczywistości wszechstronny i dokonany w oparciu o jednolite i przejrzyste kryteria, konieczne staje się

wyczerpujące wyjaśnienie, z jakich obiektywnych względów rekomendowani kandydaci okazali się najlepsi”.

Uwzględniając treść III części uzasadnienia Uchwały, zatytułowanej „Porównanie kandydatów”, wskazać należy na sposób w jaki Rada dokonała porównania kandydatury Skarżącego z kandydatką rekomendowaną. Zdaniem Rady, rekomendowana kandydatka wyróżnia się bardzo wysokim poziomem wiedzy z zakresu prawa karnego i postępowania karnego, czego dowodzi zarówno przebieg jej dotychczasowej pracy zawodowej, obejmującej zatrudnienie w Prokuraturze, orzekanie w sądach różnych szczebli, jak i pełnienie funkcji administracyjnych w strukturach wymiaru sprawiedliwości, a także równoległe prowadzona bogata działalność naukowo-dydaktyczna. W przypadku Skarżącego, Rada wskazała zaś, że niewątpliwie wykazuje się On bardzo wysokimi kwalifikacjami, posiadając wieloletnie i zróżnicowane doświadczenie zawodowe, w tym w orzekaniu w ramach delegacji w Sądzie Najwyższym. Nie wskazała, jednak jak doszła do wniosku, że wyróżnianie się bardzo wysokim poziomem wiedzy z zakresu prawa karnego i postępowania karnego w przypadku Skarżącego wymagałoby jeszcze prowadzenia działalności naukowej, występowania na konferencjach naukowych oraz posiadania istotnego doświadczenia dydaktycznego. Wobec powyższego wskazane kryterium nie zostało jednakowo zastosowane wobec wszystkich wybranych kandydatów, a ponadto niepoprawnie w zakresie w jakim uznano, że fakt prowadzenia zajęć dydaktycznych, publikowania artykułów prawniczych i występowania na konferencjach naukowych wpływa na wyróżnianie się wysokim poziomem wiedzy prawniczej (por. wyrok Sądu Najwyższego z 2 lutego 2022 r., sygn. akt I NKRS 132/21).

Rada nie odniosła się m.in. do braku doświadczenia orzeczniczego w Sądzie Najwyższym A. D., ani posiadania krótszego stażu zawodowego od Skarżącego. Przy czym wskazać jeszcze trzeba, że w przypadku, gdy kandydaci prezentują różne drogi zawodowe i niemożliwym jest zastosowanie uniwersalnych kryteriów wyboru, dających się w równym stopniu zastosować wobec wszystkich kandydatów, należy porównać kandydatury z uwzględnieniem różnych kryteriów konsekwentnych w ramach tego samego kryterium konstytutywnego. W niniejszej sprawie oznaczałoby to porównanie kandydatów w ramach np. kryterium

konstytutywnego doświadczenia zawodowego przy uwzględnieniu wyróżniania się bardzo wysokim poziomem wiedzy z zakresu prawa karnego i postępowania karnego z uwzględnieniem każdego z elementów, który na poziom tej wiedzy wpłynął oraz ze wskazaniem dlaczego ten, a nie inny daje rękojmię jej wysokiego poziomu.

Wobec powyższego w sposób oczywisty należy stwierdzić, że Rada nie dokonała wszechstronnego rozważenia okoliczności sprawy.

7. Wskazać ponadto należy, że jakkolwiek Rada nie jest związana stanowiskiem Zespołu, ma jednak obowiązek wziąć to stanowisko pod uwagę w ramach wszechstronnego rozważenia sprawy. Jednakże odchodząc od rekomendacji Zespołu, powinna uzasadnić to w sposób niebudzący wątpliwości (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 17 listopada 2021 r., I NKRS 78/21), czego Rada w niniejszym postępowaniu nominacyjnym nie uczyniła.

8. Z uwagi na względy wskazane w punktach 6-7 niniejszego uzasadnienia, Sąd Najwyższy za zasadne uznał podniesione przez Odwołującego się zarzuty dotyczące braku wszechstronnego rozważenia okoliczności sprawy, braku merytorycznego uzasadnienia przesłanek odmiennej decyzji Rady niż rekomendowana przez Zespół członków Rady oraz braku dokonania oceny Skarżącego na podstawie przejrzystych kryteriów awansu, które odpowiadałyby zasadom równego traktowania i dostępu do służby publicznej.

Z uwagi na powyższe Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

9. Należy dodatkowo wskazać na niepoprawne sformułowania zawarte w pkt 2 Uchwały, gdzie Rada zdecydowała, że nie przedstawia Prezydentowi RP wniosku o powołanie pozostałych pięciu kandydatur „do pełnienia urzędu na pięć stanowisk sędziego Sądu Najwyższego w Izbie Karnej”, zamiast „do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Najwyższego w Izbie Karnej”.

[SOP]

[a!]